

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Tomasz Huk

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/ artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

30.04.2003 r. – Uniwersytet Śląski w Katowicach. Kolegium Polskie Międzynarodowej Szkoły Nauk o Edukacji i Kulturze. Tytuł magistra pedagogiki w zakresie zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej. Temat pracy magisterskiej: *Tradycja. Nadzieje i oczekiwania współczesnych dzieci i młodzieży wobec harcerstwa na początku XXI wieku*. Praca napisana pod kierunkiem dr Ewy Urban-Kojs.

24.04.2004 r. – Uniwersytet Śląski w Katowicach. Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach. *Podyplomowe Studia Kwalifikacyjne Technika, Informatyka i Technologie Informacyjne w Dydaktyce” o specjalności – Technika i Informatyka*.

15.04.2008 r. – Uniwersytet Śląski w Katowicach. Wydział Pedagogiki i Psychologii. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Temat rozprawy doktorskiej: *Komputerowe wspomaganie procesu kształtowania umiejętności kluczowych uczniów szkół podstawowych*. Promotorem rozprawy był prof. zw. dr hab. Stanisław Juszczak, a recenzentami: prof. zw. dr hab. Wojciech Kojs oraz prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/ artystycznych

Od 6.10.2005 do 30.09.2007 roku zatrudnienie na stanowisku asystenta w Katedrze Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Pedagogiki Mediów, Instytut Pedagogiki, Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytet Śląski w Katowicach.

Od 1.10.2008 roku zatrudnienie na stanowisku adiunkta w Katedrze Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Pedagogiki Mediów, Instytut Pedagogiki, Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytet Śląski w Katowicach.

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego

Tomasz Huk, *Uczniowskie korzyści z funkcjonowania w rzeczywistości szkolnego pogranicza między światami mediów online i offline*. Wydawnictwo: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2019, ISBN 978-83-8095-639-1.

Recenzenci wydawniczy:

Prof. zw dr hab. Krzysztof Rubacha

Dr hab. prof. UAM Jacek Pyżalski

4.2. Omówienie celu naukowego pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych implikuje wiele przemian społecznych, kulturowych i edukacyjnych stając się przedmiotem moich zainteresowań badawczych. Już na studiach magisterskich, podczas zorganizowanego przez Instytut Pedagogiki Filii w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego seminarium naukowego zaprezentowałem wyniki prowadzonych przeze mnie badań dotyczących efektów kształcenia z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.

Zainicjowaną wówczas działalność naukową kontynuowałem w trakcie studiów doktoranckich koncentrując się na badaniu wspomaganego komputerem procesu kształtowania kompetencji kluczowych (ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności) u uczniów szkół podstawowych.

Wieloaspektowość pedagogiki medialnej sprawiła, że jako adiunkt na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego prowadziłem badania dotyczące obszarów kształcenia i wychowania w odniesieniu do wykorzystywanych mediów przez dzieci, młodzież, osoby dorosłe.

Dzięki zdobytym w ten sposób doświadczeniom oraz w opozycji do często negatywnego przedstawienia problemów z zakresu pedagogiki medialnej, przeprowadzone przeze mnie badania ukazują pozytywny aspekt wykorzystania mediów cyfrowych przez wczesnych adolescentów – uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej. Badania osadziłem w teorii użytkowania i korzyści, która stale się rozwija, stale jest modyfikowana, przechodząc różne fazy, a w której wyróżnia się cztery rodzaje korzyści osiągniętych za pośrednictwem mediów. Warto dodać, że osiągnięte przez uczniów korzyści w rzeczywistości szkolnego pogranicza między światami mediów online i offline, w których to uczniowie funkcjonują, jest nieschematycznym i oryginalnym ujęciem problemu.

Celem pracy było określenie częstotliwości oraz natężenia osiągniętych przez uczniów korzyści wynikających z używania mediów online i offline. A zatem kontekst ten rozpatrywany był przez pryzmat: -tworzonych i przetwarzanych przez uczniów informacji,

-kształtowania własnej tożsamości, -integracji i interakcji ze społecznością szkolną oraz przez pryzmat rozrywki i eskapizmu.

Zgodnie z przyjętymi założeniami teoretycznymi oraz w oparciu o analizy empiryczne sformułowałem pięć problemów badawczych, z których cztery odpowiadają przyjętym kategoriom korzyści, częstotliwości osiągania przez badanych tych korzyści za pośrednictwem określonych mediów. Piąty problem dotyczy określenia związku natężenia osiąganych korzyści mierzonych skalą Korzyści Medialnych Ucznia w odniesieniu do zmiennych demograficznych i pośredniczących. Sformułowałem następujące problemy badawcze:

- 1) Jakie korzyści, związane z funkcjonowaniem w szkole, osiągają uczniowie klas 4-6 szkoły podstawowej używający w tym celu media online i offline? Jak często oraz za pomocą jakich mediów online i offline osiągnęte są przez nich te korzyści?
- 2) Jak często uczniowie klas 4-6 szkoły podstawowej osiągają korzyści poznawcze, związane z funkcjonowaniem w szkole, używając do tego celu mediów online i offline? Jakie media online i offline wykorzystywane są przez badanych uczniów do osiągnięcia tych korzyści?
- 3) Jak często uczniowie klas 4-6 szkoły podstawowej osiągają korzyści osobowościowe, związane z funkcjonowaniem w szkole, używając do tego celu mediów online i offline? Jakie media online i offline wykorzystywane są przez badanych uczniów do osiągnięcia tych korzyści?
- 4) Jak często uczniowie klas 4-6 szkoły podstawowej osiągają korzyści społeczne, związane z funkcjonowaniem w szkole, używając do tego celu mediów online i offline? Jakie media online i offline wykorzystywane są przez badanych uczniów do osiągnięcia tych korzyści?
- 5) Jak często uczniowie klas 4-6 szkoły podstawowej osiągają korzyści dotyczące rozrywki i eskapizmu, związane z funkcjonowaniem w szkole, używając do tego celu mediów online i offline? Jakie media online i offline wykorzystywane są przez badanych uczniów do osiągnięcia tych korzyści?
- 6) Czy występują różnice między zmiennymi takimi jak: płeć badanych, posiadanie profilu na Facebooku, posiadanie starszego rodzeństwa, posiadanie dostępu do Internetu w domu badanych, posiadanie smartfonu, możliwości korzystania z sieci Wifi (bezprzewodowy Internet) w szkole, rodzaju szkoły do której uczęszczali badani (wiejska, miejska), a natężeniem wskazywania przez badanych na osiągnięcie korzyści za pośrednictwem wykorzystywanych łącznie i z osobna mediów online i offline mierzonych Kwestionariuszem Korzyści Medialnych Ucznia?

Biorąc pod uwagę sformułowane problemy badawcze zdecydowałem się na strategię ilościową, nomotetyczną. Badania miały charakter praktyczny, diagnostyczny i oceniający. Natomiast schemat badania, z uwagi na czynności konieczne do uzyskania wyjaśnienia naukowego określiłem jako korelacyjny. Metodą zbierania danych było ankietowanie uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej. Z kolei zastosowane przeze mnie metody analizy danych oparte zostały na opisie statystycznym nominalnym i porządkowym oraz na weryfikowaniu hipotez statystycznych.

W ramach metody ankietowania wykorzystałem skonstruowany przeze mnie Kwestionariusz Korzyści Medialnych Ucznia (KKMU).

Badania przeprowadziłem w styczniu 2017 roku na terenie województwa śląskiego wśród 4004 uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej. Uczniowie zostali wybrani do badania

w sposób losowy zgodnie ze schematem doboru warstwowego, grupowego umożliwiającego zwiększenie reprezentatywności.

Portret badanej zbiorowości uczniów, to próba składająca się z podobnej liczby dziewcząt i chłopców, gdzie blisko trzy czwarte z nich uczęszczała do szkół położonych na terenach miejskich, pozostali uczniowie uczęszczali do szkół wiejskich.

Blisko połowa badanych uczniów posiadała starsze rodzeństwo. W tej grupie uczniów częściej starszą siostrę lub starszego brata posiadali uczniowie ze szkół wiejskich niż miejskich, różnica ta nie była jednak znacząca. Większość badanych uważała się za uczniów, którzy mają dobre i bardzo dobre wyniki w nauce. W tym kontekście uczniowie ze szkół wiejskich i miejskich nie różnili się między sobą znacząco. Natomiast nieco lepiej swoje szkolne osiągnięcia oceniali dziewczęta niż chłopcy oraz uczniowie klas czwartych. Zaledwie jedna trzecia badanych uczniów deklarowała, że w szkole ma dostęp do bezprzewodowego Internetu. Co ciekawe częściej taki dostęp mieli uczniowie w szkołach wiejskich niż w miejskich. Natomiast zdecydowana większość badanych zarówno ze szkół wiejskich jak i miejskich posiadała dostęp do Internetu w domu.

Wśród uczniów klas czwartych blisko jedna trzecia posiadała profil na Facebooku. Natomiast nieco ponad połowa uczniów klas piątych oraz prawie trzy czwarte uczniów klas szóstych miała taki profil. Zatem, liczba uczniów posiadających profil na Facebooku wzrastała wraz z poziomem edukacyjnym, na którym znajdowali się badani. Średnia liczba znajomych przypadająca na jednego ucznia posiadającego profil była równa 207 osób. A zatem prowadzone badania wykazały, że wbrew obowiązującemu regulaminowi portalu, profil na FB posiadała większość badanych uczniów. Badania wskazały, że smartfon był bardzo popularnym urządzeniem mobilnym wśród badanych, choć jedynie nieliczni mogli z niego korzystać na terenie swojej szkoły.

Analiza danych z uwzględnieniem łącznie i z osobna użytkowanych mediów online i offline pokazała, że największy odsetek uczniów co najmniej raz osiągnął korzyści: poznawcze, następnie społeczne, osobowościowe, a najmniejszy odsetek uczniów osiągnął korzyści związane rozrywką i eskapizmem.

Przeprowadzone przeze mnie badania wskazują również, że odsetek uczniów osiągających każdą z osobna i łącznie wszystkie korzyści za pomocą mediów online i offline wzrastał wraz z poziomem edukacyjnym. W każdej z kategorii korzyści występowały równie duże różnice w natężeniu ich osiągania przez uczniów z poszczególnych poziomów edukacyjnych.

Warto jednak nadmienić, że najwyższa maksymalna wartość punktów w KKMU dotycząca mediów online uzyskana była w grupie uczniów z klasy szóstej, z kolei w przypadku mediów offline byli to uczniowie z klasy czwartej. Mogę zatem przypuszczać, że wraz z poziomem edukacyjnym zmieniają się proporcje w korzystaniu z mediów w celu osiągnięcia korzyści związanych z funkcjonowaniem w szkole.

Nieco inaczej wygląda sytuacja w przypadku analizy poszczególnych zakresów częstotliwości, ponieważ w przypadku osobno rozpatrywanych korzyści poznawczych, osobowościowych, oraz tych związanych z rozrywką i eskapizmem nie ma zauważalnej regularności wskazującej na sytuację, w której wysoka częstotliwość wzrastałaby wraz z poziomem edukacyjnym. Wręcz przeciwnie zaobserwowałem w czterech kategoriach korzyści, że największy odsetek uczniów klasy czwartej, następnie uczniów klasy szóstej,

a najmniejszy odsetek uczniów klasy piątej osiągał opisywane korzyści z wysoką częstotliwością za pomocą mediów online lub offline.

Większy odsetek badanych dziewcząt, w porównaniu z odsetkiem badanych chłopców, osiągał co najmniej raz łącznie wszystkie korzyści. Ponadto: -badane uczennice uzyskały średnio więcej punktów niż badani uczniowie w KKMU, co oznacza, że były one bardziej aktywne w osiąganiu określonych korzyści związanych z funkcjonowaniem w szkole za pośrednictwem łącznie i z osobna mediów online i offline; - większy odsetek badanych dziewcząt, w porównaniu z odsetkiem badanych chłopców, osiągnął łącznie wszystkie korzyści z wysoką częstotliwością za pośrednictwem mediów online lub offline. Należy jednak dodać, że jednostki, które uzyskały maksymalne wartości w KKMU znajdowały się w grupie chłopców używających media online lub offline.

Obawy przed rosnącą cyfrową przepaścią między uczniami ze szkół wiejskich i ze szkół miejskich współcześnie są nieuzasadnione w odniesieniu do badanego przeze mnie obszaru województwa śląskiego. Różnice istnieją, na co wskazują wnioski z badań, lecz przesadnym byłoby określenie ich jako przepaści. Otóż zaobserwowałem, że większy odsetek badanych uczniów ze szkół miejskich z wysoką częstotliwością osiągał z osobna i łącznie korzyści poznawcze, osobowościowe, społeczne oraz te dotyczące rozrywki i eskapizmu za pośrednictwem mediów online, a nie offline. Natomiast w przypadku uczniów ze szkół wiejskich sytuacja wygląda nieco inaczej, ponieważ, większy odsetek badanych wysoką częstotliwością osiągał korzyści poznawcze za pośrednictwem mediów offline, a nie online.

Konkludując okazuje się, że uczniowie ze szkół miejskich efektywniej użytkowali media elektroniczne w celu osiągnięcia konkretnych korzyści związanych z funkcjonowaniem w szkole, w porównaniu z badanymi uczącymi się w szkołach wiejskich. Uczniowie używający media online jak i offline, a uczęszczający do szkół miejskich osiągnęli wyższe wyniki w KKMU od swoich rówieśników ze szkół wiejskich.

Przechodząc do wniosków uwzględniających posiadanie lub nieposiadanie starszego rodzeństwa określiłem, że nie ma między tymi grupami badanych statystycznie istotnych różnic. Należy jednak podkreślić, że w przypadku rozpatrywania łącznie wszystkich korzyści osiągnane one były z wysoką częstotliwością przez większy odsetek uczniów posiadających starsze rodzeństwo.

Przedstawione możliwości nieco się komplikują i mogą być podważone w przypadku częstotliwość osiągnięcia każdej korzyści osobno. Widoczne jest to w wysokim zakresie częstotliwości osiąganych z osobna korzyści, gdzie znacznie większy odsetek stanowili uczniowie nieposiadający starszego rodzeństwa, a używający media online.

Uczniowie posiadający profil na FB byli aktywniejsi od swoich rówieśników nie posiadających takiego profilu w zakresie osiągania korzyści związanych z użytkowaniem mediów online i offline dotyczących funkcjonowania w szkole. W wyniku prowadzonych badań okazało się, co jest dość naturalne, że większy odsetek uczniów posiadających profil na Facebooku, w porównaniu z odsetkiem uczniów nieposiadających takiego profilu, używając mediów online z wysoką częstotliwością osiągnął z osobna korzyści poznawcze, osobowościowe, społeczne oraz te dotyczące rozrywki i eskapizmu. Co ciekawe, taka sama sytuacja występuje w przypadku używanych mediów offline.

Jednak analizując wypowiedzi jednostek to właśnie uczniowie, nieposiadający profilu w tym medium społecznościowym osiągnęli najwyższe wartości w KKMU. Trudno zatem

jednoznacznie stwierdzić, czy media społecznościowe są dobre czy złe, ponieważ zależy to głównie od kontekstu ich używania.

Kolejną ważną zmienną decydującą o osiąganym przez badanych uczniów poziomie punktów w KKMU było posiadanie smartfonu. Co ciekawe, to uczniowie nieposiadający smartfonu efektywniej użytkowali media online do osiągnięcia korzyści związanych z funkcjonowaniem w szkole uzyskując więcej punktów w KKMU. Warto jednak (dla przeciwwagi) dodać, że maksymalne wartości uzyskanych punktów w KKMU zarówno za pośrednictwem mediów online jak również mediów offline, osiągnęli uczniowie posiadający smartfon.

Nieco inne relacje zaobserwowałem w zakresie wysokiej częstotliwości osiągnięcia z osobna korzyści poznawczych, osobowościowych, społecznych i tych związanych z rozrywką i eskapizmem w odniesieniu do zmiennej jaką jest posiadanie w domu dostępu do Internetu. W wyniku badań okazało się, że w tym zakresie częstotliwości większy odsetek uczniów posiadających w domu dostęp do Internetu osiągnął z osobna korzyści poznawcze, osobowościowe i społeczne wykorzystując do tego celu media online lub offline, w porównaniu z rówieśnikami nieposiadającymi dostępu do Sieci. Jedynie w przypadku korzyści związanych z rozrywką i eskapizmem większy odsetek stanowili uczniowie nieposiadający takiego dostępu.

Analiza wysokiej częstotliwości osiągnięcia z osobna każdej korzyści w odniesieniu do zmiennej jaką jest posiadanie w szkole dostępu do Wifi wskazuje, że większy odsetek uczniów posiadających w szkole taki dostęp osiągnął z osobna opisywane korzyści wykorzystując do tego celu media online, poza korzyściami dotyczącymi rozrywki i eskapizmu. W tym obszarze korzyści, nieco większy odsetek stanowili uczniowie nieposiadający takiego dostępu. Natomiast, zarówno uczniowie posiadający jak i nieposiadający dostępu do Wifi w szkole w większym odsetku z wysoką częstotliwością osiągnęli z osobna opisywane korzyści wykorzystując do tego celu częściej media online, a nie offline.

Warto dodać, że nieco inaczej przedstawiają się wyniki dotyczące łącznie wszystkich korzyści. W tym przypadku większy odsetek uczniów posiadających dostęp do Wifi w szkole z wysoką częstotliwością osiągnął łącznie wszystkie korzyści, za pomocą mediów online. Natomiast większy odsetek uczniów niemających takiego dostępu osiągnął z wysoką częstotliwością łącznie wszystkie korzyści za pomocą mediów offline. A więc sytuacja ta wydaje się dość typowa i wskazująca, że jeśli w szkole jest dostęp do Wifi uczniowie z niego korzystają w celu osiągnięcia łącznie wszystkich korzyści, które związane są z funkcjonowaniem w szkole.

Interesujące zjawisko ukazują dane związane z osiąganiem korzyści poznawczych, osobowościowych, społecznych i tych związanych z rozrywką i eskapizmem przez uczniów deklarujących różny poziom samooceny osiągnięć edukacyjnych. Okazało się bowiem, że żaden z uczniów oceniających się na ocenę celującą i bardzo dobrą nie osiągnął z wysoką częstotliwością łącznie i z osobna każdej korzyści za pośrednictwem mediów online lub offline. Z kolei, żaden uczeń deklarujący swój poziom edukacyjny jako dostateczny, dopuszczający i niedostateczny, nie osiągnął z niską częstotliwością każdej z osobna i łącznie wszystkich korzyści. Możliwe jest zatem, że uczniowie z niską samooceną osiągnięć edukacyjnych częściej wykorzystują media online lub offline do osiągnięcia określonych

korzyści, ponieważ upatrywali częstego, możliwe że łatwego, natychmiastowego wsparcia, a nawet ratunku w przygotowaniu się do funkcjonowania w szkolnej edukacji.

Ciekawe są również dane dotyczące uczniów oceniających się na oceną dobrą, ponieważ właśnie ta grupa badawcza w każdym z zakresów częstotliwości posiadała swoją reprezentację osiągających z daną częstotliwością korzyści. Uzyskane wyniki mogą zatem wskazywać, że uczniowie, którzy posiadają wysoką samoocenę osiągnięć edukacyjnych nie nadużywają mediów cyfrowych do osiągania określonych korzyści. I być może jest to jeden z czynników decydujących o ich wysokich osiągnięciach edukacyjnych.

KKMU umożliwił określenie mediów, które wykorzystywane były przez badanych uczniów w celu osiągnięcia określonych korzyści związanych z funkcjonowaniem w szkole.

Wśród badanych uczniów, będących częścią nowego pokolenia, największą popularnością w zakresie osiągania opisywanych korzyści cieszyły się strony internetowe oraz internetowe gry komputerowe. Należy dodać, że współcześnie zmienia się podejście do gier komputerowych, a utarty schemat definiujący je jako tylko i wyłącznie komputerowe programy służące do rozrywki przestaje funkcjonować. Badania wykazały również, że połowa badanych czerpie wskazane korzyści z używania edytorów tekstu i grafiki, oglądania telewizji lub oglądania filmów w kinie. Wbrew powszechnej opinii związanej z nadmiernym wykorzystaniem przez wczesnych adolescentów Facebooka, okazuje się w badanej próbie średnio częściej uczniowie telefonowali ze smartfonów, czy przeglądali serwis YouTube niż zajmowali się przeglądaniem tego medium społecznościowego.

Wyniki badań wykazały, że zaledwie co trzeci badany uczeń słuchał szkolnej lektury na audiobooku, co oznacza, że nie jest to bardzo popularna forma poznawania treści lektur. Mało popularne w komunikacji okazała się również poczta internetowa. Część mediów online służyła większości badanych uczniom przede wszystkim do wymiany informacji o tym co w szkole istotne, co potrzebne jest, aby w niej funkcjonować. Uczniowie w tym celu prowadzili rozmowy telefoniczne, wysyłali smsy i rozmawiali za pomocą komunikatorów internetowych. Media to nie tylko narzędzie w rękach badanych uczniów, ale media online i offline były bardzo często przedmiotem ich rozmów.

W dotychczasowej dyskusji przedstawiłem wyniki potwierdzające, że w zdecydowanej większości badani uczniowie klas 4-6 szkoły podstawowej w celu osiągnięcia łącznie wszystkich korzyści oraz z osobna każdej z nich wykorzystywali media online i offline. Jakże zatem media mają związek z osiąganymi korzyściami poznawczymi, osobowościowymi, społecznymi i tymi związanymi z rozrywką i eskapizmem? Które z nich ułatwiają uczniom klasy czwartej, piątej oraz szóstej funkcjonowanie w świecie szkoły? - w przestrzeni, która jak donoszą prowadzone przeze mnie badania, w pewnych obszarach jest ograniczana zakazami związanymi ze swobodnym wykorzystaniem urządzeń mobilnych oraz Internetu.

Odpowiedź na te pytania uzyskałem analizując między innymi średnią punktów otrzymanych przez badanych uczniów w poszczególnych obszarach czterech korzyści. Opisywana średnia nie przekracza nawet połowy możliwych do osiągnięcia przez uczniów punktów. Dane te również informują nas zatem o sporadycznie wykorzystywanych przez uczniów mediach online i offline do uzyskiwania opisywanych korzyści.

Koncentrując się na **korzyściach poznawczych** najwyższą średnią punktów badani uczniowie osiągnęli w obszarze związanym z uzyskaniem wsparcia i rady w sprawach

dotyczących szkolnej edukacji. Warto przypomnieć, że średnia ta była najwyższa z wszystkich średnich uzyskanych w poszczególnych obszarach kategorii korzyści poznawczych – pomimo, że nie przekroczyła połowy możliwych do osiągnięcia przez uczniów punktów. A zatem, pomimo, że jest to największa ze średnich, badani uczniowie sporadycznie wykorzystywali możliwości mediów online i offline do osiągania korzyści poznawczych. Dane te informują również o niesystematycznie wykorzystywanych przez uczniów mediów online i offline do uzyskiwania wsparcia i rady w szkolnej edukacji.

Niniejsze badania wykazały, że większość badanych wykorzystywała strony internetowe, programy do prezentacji, edytory tekstu, grafiki, arkusze kalkulacyjne przygotowując się do sprawdzianów czy do wykonywania innych zadań w szkole. Nieco ponad połowa badanych uczniów uzyskiwała wsparcie, np. w odrabianiu zadań domowych, poprzez rozmowy telefoniczne, a nieco mniej niż połowa badanych komunikowała się w tym celu za pośrednictwem komunikatorów internetowych. Niedocenionym medium w tym przypadku był serwis YouTube, na którym znajduje się wiele zasobów edukacyjnych przedstawiających trudne zagadania w przystępny dla ucznia sposób. W próbie badawczej zaledwie co trzeci uczeń wykorzystywał to medium przygotowując się do szkolnej edukacji.

Pozyskanie istotnych szkolnych informacji – to obszar, w którym badani uczniowie uzyskali drugą co do wielkości średnią punktów. W tym zakresie korzyści poznawcze nawiązują do informacji ułatwiających uczniowi funkcjonowanie w szkole. Korzyści te dotyczą na przykład nieobecności ucznia w szkole, której następstwem jest pozyskanie istotnych informacji umożliwiających jego funkcjonowanie w tym środowisku. W tym celu prawie wszyscy badani uczniowie co najmniej raz pozyskiwali istotne do funkcjonowania w placówce informacje prowadząc rozmowy telefoniczne, wysyłając SMSy. Ponad połowa badanych uczniów interesowała się szkołą przeglądając stronę internetową szkoły, Fanpage szkoły, profil Facebooka kolegów i koleżanek ze szkoły czy rozmawiając za pośrednictwem komunikatorów. A więc prowadzone badania wykazały, że uczniowie już w szkole podstawowej wykorzystują media społecznościowe w procesie edukacyjnym.

W ramach korzyści poznawczych wyodrębniony został obszar dotyczący informacji wywołujących u uczniów poczucie bezpieczeństwa. Obszar ten zawierał się w działaniu mającym na celu uzyskanie informacji na temat na przykład odwołanych sprawdzianów. Informacja ta dawała uczniom poczucie komfortu, odroczenie stresu, który mógł być związany z zaplanowanym sprawdzianem. Co prawda średnia punktów, którą uzyskali badani była niższa niż w poprzednim obszarze korzyści, należy jednak dodać, że zakres treści w tym obszarze był dość wąski. Co oznacza, że prawie połowa uczniów osiągających opisywane korzyści za pomocą komunikatorów internetowych, nie jest małą liczbą badanych. Dodam, że uczniowie osiągnęli tę korzyść również posługując się w tym celu SMSami czy przeprowadzając rozmowy telefoniczne za pomocą smartfonu.

Ważny obszar korzyści, który związany jest z funkcjonowaniem uczniów, dotyczył pozyskiwania przez nich wiedzy niezbędnej w szkole. Prowadzone badania wykazały, że średnia liczby punktów uzyskanych przez badanych uczniów w tym obszarze jest najniższa. Przypomnę, że obszar ten obejmował osiąganie przez uczniów korzyści za pośrednictwem przeglądanych encyklopedii, słowników cyfrowych oraz oglądanych lektur szkolnych w kinie, telewizji, na płytach CD/DVD, w serwisie YouTube, słuchania audiobooków, czy ich czytania na ebookach.

W ramach **korzyści osobowościowych** wyodrębniłem dwa obszary: poszukiwanie wzorców osobowych oraz możliwość odczuwania empatii. Badani uczniowie większą średnią punktów uzyskali w pierwszym obszarze. Nieco więcej niż połowa badanych korzyści te osiągała co najmniej raz oglądając youtuberów, przeglądając strony internetowe ze zdjęciami swoich idoli, czy oglądając telewizję.

Z kolei korzyści związane z odczuwaniem empatii badani uczniowie, co najmniej raz osiągalni poprzez oglądanie, a zarazem odczuwanie tych samych emocji co bohaterowie filmów emitowanych w kinie, w serwisie YouTube, czy telewizji. W ten sposób opisywany obszar korzyści osiągała również nieco ponad połowa badanych uczniów.

W wyniku analizy **korzyści społecznych** okazało się, że największą średnią punktów, we wszystkich możliwych obszarach czterech korzyści, uzyskali uczniowie w obszarze dotyczącym poczucia przynależności do wspólnoty klasowej, paczki rówieśniczej, znajdowanie wspólnych tematów do konwersacji. W badanej próbie, co najmniej raz korzyści te osiąmane były przez blisko 80% badanych uczniów rozmawiających w szkole na tematy związane z filmami i muzyką znajdującą się w serwisie YouTube, oglądanymi filmami w kinie, z gramami komputerowymi znajdującymi się w Sieci. A zatem wśród badanych uczniów najczęściej osiąmane były za pośrednictwem łącznie mediów online i offline korzyści dotyczące poczucia przynależności do wspólnoty klasowej.

Przeprowadzone badania wykazały, że uczniowie uzyskali w przypadku obszaru, który związany był z wglądem w warunki życia innych uczniów niższą średnią punktów w porównaniu z poprzednim obszarem. Również mniejsza niż w poprzednim obszarze, liczba uczniów co najmniej raz dowiadywała się w jakich warunkach mieszkają ich rówieśnicy, czym się interesują czy mają rodzeństwo. Najczęściej korzyść ta osiąmana była za pośrednictwem smartfonu.

W kategorii **korzyści dotyczących rozrywki i eskapizmu** przypomnę, większą średnią punktów uzyskał drugi obszar związany z eskapizmem. Uczniowie co najmniej raz osiągalni korzyści związane z eskapizmem przede wszystkim poprzez przeglądanie filmów w serwisie YouTube w sytuacji poczucia przygnębienia czy smutku. Taką formę ucieczki od myśli przywołujących nieprzyjemne wspomnienia preferowała połowa badanych uczniów. Warto zasygnalizować, że zagadnienia eskapizmu osiąganego za pośrednictwem mediów powinno być ważne dla środowiska pedagogicznego, dlatego warto je eksplorować w kolejnych badaniach. Bowiem wartość szkoły to również jej klimat, o którym może decydować komfort psychiczny ucznia.

Jest rzeczą interesującą zestawienie średnich punktów uzyskanych przez uczniów w poszczególnych obszarach korzyści. Okazuje się bowiem, że wartości tych średnich przedstawiają się w następującej kolejności od najwyższej do najniższej wartości: 1) poczucie przynależności do wspólnoty klasowej i paczki rówieśniczej, znajdowanie wspólnych tematów do konwersacji, 2) uzyskanie wsparcia i rady w sprawach dotyczących szkolnej edukacji, 3) pozyskanie istotnych szkolnych informacji, 4) poszukiwanie wzorców osobowych, 5) możliwość odczuwania empatii, 6) eskapizm, 7) wgląd w warunki życia innych uczniów oraz poczucie bezpieczeństwa, 8) pozyskanie wiedzy niezbędnej w szkole, 9) wypełnienie czasu zabawą.

Powyższe zestawienie ujawnia jakie obszary korzyści były osiąmane przez największy odsetek badanych, a to z kolei może wynikać z potrzeby funkcjonowania uczniów

w przyjaznym klimacie szkoły. Kontynuując ten tok rozumowania możliwe jest, że dla badanych uczniów w szkolnym środowisku bardzo ważne były poczucie przynależności, wsparcie oraz informacje dotyczące szkoły.

Ciekawe informacje uzyskałem tworząc ranking dziesięciu najliczniej podejmowanych działań przy użyciu określonych mediów, których celem było osiągnięcie przez uczniów korzyści. Liczebności te wahały się między 90,03% a 67,36% wszystkich badanych. Zaczynając od najliczniej podejmowanego działania klasyfikacja ta wygląda następująco: 1) prowadzenie rozmów telefonicznych umożliwiających uczniom pozyskanie istotnych dla ich funkcjonowania w szkole informacji, 2) prowadzenie rozmów w szkole z koleżankami i kolegami na temat muzyki i filmów znajdujących się w serwisie YouTube w celu osiągnięcia poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i paczki rówieśniczej, 3) prowadzenie rozmów w szkole z koleżankami i kolegami na temat obejrzanych w kinie filmów w celu osiągnięcia poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i paczki rówieśniczej, 4) prowadzenie rozmów w szkole z koleżankami i kolegami na temat internetowych gier w celu osiągnięcia poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i paczki rówieśniczej, 5) odrabianie zadań domowych przygotowanie się do szkolnych sprawdzianów poprzez wykorzystanie stron internetowych w celu uzyskania wsparcia, 6) prowadzenie rozmów w szkole z koleżankami i kolegami na temat oglądanej telewizji w celu osiągnięcia poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i paczki rówieśniczej, 7) wykonywanie różnych zadań w szkole z wykorzystaniem programów użytkowych umożliwiających wspierających uczniów w tym działaniu, 8) wysyłanie SMSów umożliwiających uczniom pozyskanie istotnych informacji dla ich funkcjonowania w szkole, 9) przeglądanie strony internetowej szkoły w celu przeglądania zdjęć z uroczystości szkolnych, 10) przeglądanie strony internetowej szkoły w celu zapoznania się z ważnymi komunikatami dla ich funkcjonowania w szkole.

Równie interesujący jest ranking najmniej licznie podejmowanych działań przy użyciu określonych mediów, których celem było osiągnięcie przez uczniów korzyści. W tym przypadku liczebności wahały się między 10,5% a 19,36% wszystkich badanych uczniów. Klasyfikacja ta od najmniej licznie podejmowanego działania przedstawia się następująco: 1) słuchanie audiobooków w celu wypełnienia sobie wolnego czasu, 2) słuchanie radia w celu wypełnienia sobie wolnego czasu, 3) czytanie ebooków w celu wypełnienia sobie wolnego czasu, 4) prowadzenie rozmów w szkole z koleżankami i kolegami na temat przeczytanych ebooków w celu osiągnięcia poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i paczki rówieśniczej, 5) Przeglądanie Facebooka w celu ucieczki od problemów, 6) słuchanie muzyki z płyt CD/DVD w celu wypełnienia sobie wolnego czasu, 7) słuchanie radia w celu ucieczki od problemów, 8) prowadzenie konwersacji za pośrednictwem e-maila umożliwiających uczniom pozyskanie istotnych dla ich funkcjonowania w szkole informacji, 9) czytanie e-booków umożliwiającym uczniom odczuwanie empatii, 10) słuchanie audiobooków umożliwiającym uczniom odczuwanie empatii.

Opisany w niniejszych badaniach świat jest to również światem różnic w osiągnięciu korzyści występujących ze względu na płeć, poziom edukacyjny, rodzaj szkoły, posiadanie profilu na Facebook'u, posiadanie smartfonu. Sytuacja ta może wynikać z następujących nierówności społecznych wskazywanych przez Dijaka i Hacker (*The digital divide as a complex and dynamic phenomenon*. "Information Society" 2003/19): - brak doświadczenia z nowymi technologiami, -brak sprzętu komputerowego i dostępu do Internetu; - brak

kompetencji cyfrowych; -brak możliwości wykorzystania nowych technologii. Wymienione bariery mogły decydować o incydentalnym, to znaczy nieczęstym osiągnięciu korzyści poznawczych, osobowościowych, społecznych, związanych z rozrywką i eskapizmem. Jednak pomimo tych barier to właśnie działania związane z mediami online (Internet, Facebook, Smartfon) generowały wyższe natężenie mierzone KKMU.

Prowadzone przeze mnie badania potwierdziły, że najliczniej co najmniej raz osiągnięte były korzyści poznawcze, ponieważ mają one bezpośredni związek z funkcjonowaniem ucznia w szkole, w świecie, który został stworzony przede wszystkim do kształtowania wiedzy i umiejętności. Potwierdziłem również, że największa liczba uczniów osiągała korzyści społeczne, bo przecież szkoła to pewna społeczność, grupa ludzi tworzących pewne relacje. Ciekawe natomiast jest to, że w świecie szkoły, najmniej licznie osiągnięte były za pośrednictwem mediów online i offline korzyści dotyczące rozrywki i eskapizmu.

Realizacja badań umożliwiła sformułowanie następujących postulatów, które mogą być wykorzystane w kreowaniu „świata szkoły”:

- Szkoły powinny podjąć działania edukacyjne skierowane do uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli, których celem będzie wskazywanie dobrych praktyk wykorzystania przez uczniów mediów online i mediów offline umożliwiających im osiągnięcie korzyści ułatwiających funkcjonowanie w szkole. W działaniach edukacyjnych należy podkreślić wagę mediów online i offline w samokształceniu. Dlatego należy również uczyć kultury korzystania ze smartfonów i innych mediów mobilnych. Wskazywać właściwe i niewłaściwe postawy związane z użytkowaniem tych mediów.
- Kolejnym ważnym krokiem dla szkoły chcącej pretendować do szkoły online jest uregulowanie kwestii związanych z wykorzystaniem smartfonów na terenie szkoły i Internetu na terenie szkoły. Oznacza to, określenie jasnych zasad, nieograniczających, lecz pokazujących w jaki sposób korzystać z tych mediów. Zasady powinny obowiązywać nie tylko tych dla uczniów, ale również dla nauczycieli. Ważny jest tu osobisty przykład nauczyciela.
- Szkoły powinny promować wśród uczniów osiągnięcie przez nich korzyści poznawczych, społecznych, osobowościowych i tych związanych z rozrywką i eskapizmem za pośrednictwem mediów online i offline.
- Szkoły, których zadaniem jest przygotowanie uczniów do funkcjonowania w społeczeństwie, powinny stworzyć odpowiednie warunki umożliwiające uczniom wykorzystanie mediów online na jej terenie, na przykład poprzez możliwość łączenia się uczniów za pośrednictwem mediów mobilnych z bezprzewodowym Internetem. A zatem uczeń powinien mieć możliwość korzystania z Internetu oraz urządzeń mobilnych w celu:
 - pozyskania informacji i wiedzy związanej ze szkolną edukacją, uzyskania wsparcia dotyczącego w nauce szkolnej oraz poczucia się bezpieczniejszym na terenie szkoły;
 - pozyskania wzmocnień związanych z właściwymi zachowaniami, postawami i systemem wartości ucznia, poszukiwania wzoru godnego do naśladowania oraz możliwości identyfikowania się z tym wzorem;
 - poczucia przynależności do klasy szkolnej ale i do nieformalnych grup szkolnych, podtrzymywania przynależności do tych grup poprzez konwersację pośrednią ale i konwersację bezpośrednią na temat mediów;
 - zrelaksowania się, zapomnienia o problemach, np. tych dotyczących trudnych sytuacji domowych lub szkolnych.

- Nauczyciele powinni posiadać właściwe kompetencje związane z wykorzystaniem mediów online, co umożliwi im włączenie się w media społecznościowe. Wówczas uczniowie będą wiedzieli, że w świecie online funkcjonują również nauczyciele, na których pomoc mogą również liczyć w wirtualnej przestrzeni. Nauczyciele powinni „być” z uczniami razem w Sieci, tak aby uczniowie byli świadomi, że w wirtualnym świecie mogą liczyć na pomoc wychowawcy.
- Media społecznościowe, powinny mieć uregulowaną kwestię dotyczącą możliwości posiadania kont przez dzieci i młodzieży poniżej 13 roku życia. Mogłoby to odbywać się poprzez sparowanie konta rodzica/prawnego opiekuna z kontem dziecka. Wówczas rodzic/prawny opiekun otaczałby opieką oraz odpowiadałby za konto swojego dziecka. Ten sam mechanizm jest już obecnie zastosowany w przypadku zakładania przez dzieci e-maila.
- Zaprojektować program edukacyjny oparty na łączeniu osiągania korzyści. Na przykład korzyści poznawcze osiągnane za pośrednictwem Internetu mogą być połączone z korzyściami związanymi z rozrywką. Rezultatem takich działań może być internetowa gra dostępna dla społeczności danej szkoły, a której wyniki dostępne mogą być na stronie internetowej placówki. Jest to również sposób na wyeliminowanie nudy, z którą szkoła bywa utożsamiana.
- Należy wykorzystywać w szkołach media zapomniane przez nastolatki, takie jak radio. Zachęcać uczniów do wcielania się w rolę twórców komunikatów medialnych, na przykład poprzez zakładanie szkolnej telewizji internetowej, szkolnego radia internetowego.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo - badawczych

Podstawowy obszar moich zainteresowań naukowych po doktoracie osadzony był głównie w problematyce badawczej pedagogiki medialnej, dydaktyki oraz w niewielkim zakresie harcerskiego systemu wychowawczego. Działalność ta ma swoje odzwierciedlenie w moim dorobku naukowym po doktoracie, na podstawie którego uzyskałem 371 punktów w notacji MNiSW oraz, na który składają się, oprócz wskazanej publikacji w punkcie czwartym: monografia podoktorska pt., *Komputer w procesie kształtowania umiejętności kluczowych*, Wyd. Difin, Warszawa 2008; monografia pt. *Media w wychowaniu, dydaktyce oraz zarządzaniu informacją edukacyjną szkoły*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2011 oraz monografia o tematyce harcerskiej *Płomyki pamięci 2010. Wychowawcze i edukacyjne implikacje metody harcerskiej*, Wyd. Chorągiew Śląska ZHP, Katowice 2010. Wyniki prowadzonych przeze mnie badań w zakresie pedagogiki medialnej opublikowałem również w:

- sześciu artykułach w czasopiśmie naukowym “The New Educational Review” znajdującym się na liście Journal Citation Reports: 1) *Information Technology in the Process of Key Competence Development – a Description of Conditioning*, 2009 tom 3-4, nr 19; 2) *Mobile-Learning in Junior School Education – Opinions and Prospects*, 2012, tom 3, nr 29; 3) *Opportunities and Risks of the Use of the Mobile Phone in the Process of Education*, 2012, tom 4, nr 30; 4) *Współautorstwo z Kamilem Wilkiem, Assessment of Chosen Musical Competences of Kindergarten Teachers as an Employment Criterion*, 2015, tom 2, nr 40, 5) *Use of Facebook by Children Aged 10*

- 12. *Presence in Social Media Despite the Prohibition*, 2016, tom 4, nr 46, 6) *The Social Context of the Benefits Achieved in eSport*, 2019, tom 1, nr 55;
- trzech artykułach w czasopismach znajdujących się na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH). W czasopiśmie „Kultura i Edukacja” *Nauczyciel w zwierciadle kultury wirtualnej i wizualnej*, 2014, nr 101; *Smartphones in Child Upbringing During Early Childhood: Hazards and Possibilities from Mothers’ Perspective*, 2017, nr 2 (116). W czasopiśmie „Athenaeum” znajdującym się na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH): *Polish Education for Secure Use of Digital Media*, 2018, nr 60;
- pięciu artykułach w czasopismach z listy B MNiSW. W czasopiśmie “Kognitywistka i Media w Edukacji” były to: 1) *Znaczenie wyobrażeń i kompetencji uczniów szkoły podstawowej w konstruowaniu animacji komputerowych*, 2012, tom 1 oraz 2) *E-podręcznik do zajęć komputerowych. Wnioski z obserwacji*, 2014, tom 1. W czasopiśmie „Chowanna” artykuły: 1) *Długotrwały odbiór przekazu medialnego przez dzieci w wieku 10-12 lat*, 2012, tom 2; 2) *Wychowanie pokolenia ekranów dotykowych na przykładzie matczynego opisu aktywności dziecka dwuletniego*, „Chowanna”, 2018, tom 1 (50). W czasopiśmie “Problems of Education in the 21st Century” był to artykuł pt. *Characteristic of the Most Popular Movie Characters Among Children – Educational Contexts*, 2013, nr 56;
- trzydziestu rozdziałach zredagowanych w języku polskim oraz sześciu rozdziałach zredagowanych w języku angielskim, które dotyczyły: -wychowawczych aspektów technologii informacyjnej w czasie wolnym uczniów szkół podstawowych; -mediów w procesie rozwijania umiejętności komunikowania się; -motywacji dziecka w kształtowaniu umiejętności na lekcjach informatyki; -wychowania przez sztukę mediów; -edukacji na odległość w szkole podstawowej; -kompetencji kluczowych w edukacji wczesnoszkolnej oraz pomiaru i oceny poziomu tych kompetencji; -wychowawczych i edukacyjnych aspektów telefonii komórkowej; -harcerskiej metody wychowawczej; -wykorzystania mediów w kreowaniu wychowawczo-dydaktycznej roli nauczyciela; -kompetencji medialnych studentów; -sytuacji dydaktycznej podczas zajęć komputerowych w edukacji wczesnoszkolnej; -innowacji pedagogicznych w zakresie technologii informacyjnej; -zjawiska satanizmu w dziecięcych i młodzieżowych blogach internetowych; -mediów jako czynnika wspierającego rozwój dziecka w wieku przedszkolnym; -wykorzystania mediów elektronicznych przez dziecko z zespołem Aspergera; - grywalizacji, - edukacji obywatelskiej realizowanej w ZHP.

W moim dorobku znajduje się również pięć redagowanych i współredagowanych publikacji w języku polskim oraz jedna w języku angielskim. Są to: 1) *Rzeczywistość – perswazyjność – falsyfikacja w optyce wychowania i edukacji*, Wyd. WW Oficyna Wydawnicza, Katowice 2009; 2) *Aktywny w szkole – aktywny w życiu. Kształtowanie kompetencji w gimnazjum*, Wyd. Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB i Uniwersytet Śląski, Katowice 2012; 3) *Partnerzy w nauce. Kształtowanie kompetencji w szkole ponadgimnazjalnej*, Wyd. Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB i Uniwersytet Śląski, Katowice 2012; 4) *Integracja w edukacji. Jubileusz 20-lecia kształcenia integracyjnego w Katowicach*, Wyd. Katedra Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Pedagogiki Mediów, Katowice 2014; 5) *Ekologia w harcerskim wychowaniu*, Wyd. Chorągiew Śląska ZHP, Katowice 2011 oraz *Faces of*

Traditional and New Media in Education of the 21st Century Features – Tools – Use, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2014.

Moje prace zgodnie z bazą: -Web of Science cytowane były 5 razy, h-index: 2; - Scopus cytowane były 10 razy, h-index: 2; - Google Scholar 54 razy, h-index: 3.

Ponadto brałem udział w następujących projektach naukowych:

- 1), „Technologia informacyjna w procesie komunikacji nauczyciel- uczeń- rodzic” (źródło finansowania: Uniwersytet Śląski, kierownik projektu),
- 2), „Media w wychowaniu, dydaktyce oraz zarządzaniu informacją edukacyjną szkoły” (źródło finansowania: Uniwersytet Śląski, kierownik projektu),
- 3), „Wykorzystanie mediów w instytucjach zajmujących się wychowaniem dzieci w wieku przedszkolnym w Polsce i Niemczech” (źródło finansowania: Uniwersytet Śląski, wykonawca),
- 4), „Implikacje dydaktyczno-wychowawcze wykorzystania sieciowych systemów komputerowych w procesie nauczania informatyki w klasach 4- 6 szkoły podstawowej” (źródło finansowania: Uniwersytet Śląski, wykonawca),
- 5) „Media in formal and informal education in the Visegrád Group countries” (źródło finansowania: Fundusz Wyszehradzki, główny wykonawca), “Distance learning platform in the training of prospective teachers” (źródło finansowania: IRNet project funding from the People Programme Marie Curie Actions of the European Union's Seventh Framework Programme, (associate member, researcher).
- 6) Projekt naukowy dotyczący korzyści uczniów drugiego etapu edukacyjnego szkoły podstawowej z terenu województwa śląskiego osiągniętych w związku z wykorzystywanymi mediami online i offline (źródło współfinansowania: Uniwersytet Śląski, kierownik projektu),
- 7) Technologies of Imaging in Communication, Art, and Social Sciences. This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement, NO 734602 (wykonawca).

Wyniki swoich badań wygłosiłem na dwudziestu jeden krajowych i szesnastu międzynarodowych (w tym zagranicznych) konferencjach naukowych. Z kolei dzięki udziałowi w stażach zagranicznych w Mediolanie we Włoszech, Kolonii w Niemczech, Kilifi i Mombasie w Kenii poszerzyłem zarówno swoje zainteresowania naukowe jak i dydaktyczne. Ponadto brałem udział w: -seminarium podktorskim prowadzonym przez prof. zw dr hab. Bogusława Śliwerskiego i prof. nadzw. dr hab. Alinę Wróbel; - Letnich Szkołach Młodych Pedagogów, gdzie uzyskałem nagrodę za najlepsze wystąpienie; - spotkaniach naukowych Zespołu Metodologii Badań Pedagogicznych przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Od 13 lat jestem sekretarzem (executive editor) w redakcji *The New Educational Review* ISSN 1732-6729. Byłem również wielokrotnym recenzentem prac z zakresu pedagogiki medialnej w czasopiśmie polskich i indeksowanych w Web of Science.

Konkludując pragnę nadmienić, że moje zainteresowania naukowe związane są z moją działalnością w dwóch stowarzyszeniach naukowych Polskim Towarzystwie Komunikacji Społecznej, Polskim Towarzystwie Edukacji Medialnej jak również w Harcerskim Instytucie Badawczym, Muzeum Harcerstwa w Warszawie. Będąc rzeczoznawcą do spraw podręczników Ministerstwa Edukacji Narodowej wykonałem na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej 34 ekspertyz/recenzji podręczników szkolnych. Natomiast w 2013 roku

udział w pracach zespołu powołanego w Ośrodku Rozwoju Edukacji w Warszawie, którego celem było opracowanie narzędzi do monitorowania realizacji podstawy programowej.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a horizontal line above the name 'Jolanna H...'.